

SWEDISH
STANDARDS
INSTITUTE

SVENSK STANDARD SS-ISO 18878:2004

Fastställd 2004-10-01

Utgåva 1

**Mobila arbetsplattformar – Utbildning för
operatör (förare) (ISO 18878:2004, IDT)**

**Mobile elevating work platforms – Operator
(driver) training (ISO 18878:2004, IDT)**

ICS 03.100.30; 53.020.00

Språk: svenska

Publicerad: april 2005

Den internationella standarden ISO 18878:2004 gäller som svensk standard. Den internationella standarden fastställdes 2004-10-01 som SS-ISO 18878:2004 och har utgivits i engelsk språkversion. Detta dokument återger ISO 18878:2004 i svensk språkversion. De båda språkversionerna gäller parallellt.

The International Standard ISO 18878:2004 has the status of a Swedish Standard. The International Standard was 2004-10-01 approved and published as SS-ISO 18878:2004 in English. This document contains a Swedish language version of ISO 18878:2004. The two versions are valid in parallel.

Upplysningar om **sakinnehållet** i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08 - 555 520 00.

Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar **allmänna upplysningar** om svensk och utländsk standard.

Postadress: SIS Förlag AB, 118 80 STOCKHOLM
Telefon: 08 - 555 523 10. *Telefax:* 08 - 555 523 11
E-post: sis.sales@sis.se. *Internet:* www.sis.se

Innehåll

	Sida
Förord	2
Orientering	3
1 Omfattning	4
2 Normativa hänvisningar	4
3 Termer och definitioner	4
4 Säker användning av mobilplattform	4
5 Krav att utbilda och godkänna operatör (förare)	4
5.1 Behörighet för användning	4
5.2 Ansvar för utbildningen	5
6 Utbildningens innehåll	5
6.1 Grundläggande utbildning	5
6.2 Maskinintroduktion	5
7 Genomförande av utbildning	6
7.1 Kvalificerad utbildare (instruktör)	6
7.2 Kompetenskrav	6
7.3 Dokumentation	6
7.4 Utbildning/Omskolning/Kompletteringsutbildning	6
7.5 Examinering	6
7.6 Revision	6
Bilaga A (informativ) Teoretiskt kunskapstest – Exempel	7
Bilaga B (informativ) Praktiskt kunskapstest för typ 1 mobilplattform – Exempel	8
Bilaga C (informativ) Praktiskt kunskapstest för typ 2 mobilplattform	9
Bilaga D (informativ) Praktiskt kunskapstest för typ 3 mobilplattform – Exempel	11
Bilaga E (informativ) Förarcertifikat för mobilplattformar – Exempel	13

Förord

ISO (Internationella Standardiseringsorganisationen) är en världsomspännande sammanslutning av nationella standardiseringsorgan (ISO-medlemmar). Utarbetandet av internationella standarder sker normalt i ISOs tekniska kommittéer. Varje medlemsland som är intresserat av arbetet i en teknisk kommitté har rätt att bli medlem i den. Internationella organisationer, statliga såväl som icke-statliga, som samarbetar med ISO deltar också i arbetet. ISO har nära samarbete med International Electrotechnical Commission (IEC) i alla frågor rörande elektroteknisk standardisering.

Internationella standarder utarbetas i enlighet med ISO/IEC Directives, Part 3.

Förslag till internationella standarder som godkänts av de tekniska kommittéerna sänds till medlemsländerna för röstning. För publicering av en internationell standard krävs att minst 75 % av de röstande medlemsländerna godkänner förslaget.

Det bör uppmärksammas att vissa beståndsdelar i denna internationella standard möjligen kan vara föremål för patenträtter. ISO skall inte hållas ansvarig för att identifiera någon eller alla sådana patenträtter.

Den internationella standarden ISO 18878 har utarbetats av ISO/TC 214.

Orientering

Denna standard är en serie av standarder utarbetade av ISO/TC 214 beträffande standardisering av termer och allmänna principer för utbildning av operatörer (förare) av lyftplattformar som används för att höja och positionera personer (med tillhörande arbetsverktyg och material) till en arbetsläge där en arbetsuppgift skall utföras. Avsikten är att varje lokal myndighet använder denna internationella standard för att utarbeta detaljerade utbildningskrav med hänsyn särskilt till lokala förhållanden.

Nationell anmärkning. Enligt den internationella standarden är det innehavaren av mobilplattformen som skall ansvara för att föraren har rätt utbildning. Enligt svensk lagstiftning är det dock arbetsgivaren som skall förvissa sig om att arbetstagaren har den utbildning som behövs och vet vad han har att iaktta för att undgå riskerna i arbetet. I den svenska utgåvan är därför ordet "custodian" ersatt med "arbetsgivare".

Mobila arbetsplattformar – Utbildning för operatör (förare)

1 Omfattning

Denna internationella standard innehåller metoder för att utarbeta utbildningsmaterial och organisera träning av operatör (förare) av mobila arbetsplattformar.

Standarden är tillämplig på mobila arbetsplattformar, definierande enligt ISO 16368, vilka är avsedda att flytta personer till olika positioner från vilka de kan utföra arbetsuppgifter från arbetskorgen.

2 Normativa hänvisningar

Följande hänvisade normer är nödvändiga för tillämpningen av detta dokument. För daterade hänvisningar, är endast den versionen tillämplig. För icke daterade hänvisningar, är den senaste versionen av de hänvisade dokumenten tillämpliga. (inkl. ändring).

ISO 16368, *Mobile elevating work platforms – Design calculations, safety requirements and test methods*

SS-ISO 18893, *Mobila arbetsplattformar – Säkerhetsprinciper, kontroll, underhåll och drift (ISO 18893:2004, IDT)*

3 Termer och definitioner

I detta dokument gäller definitioner (och termer) som finns beskrivna i ISO 16368, SS-ISO 18893 samt följande:

3.1 utbildare (instruktör)

kvalificerad person som genomför upplärning av operatören (föraren)

3.2 examiner

kvalificerad person som utvärderar elevens kompetens

3.3 maskinintroduktion

demonstration av styrfunktioner, säkerhetsanordningar och speciella egenskaper hos just den aktuella modellen av mobilplattform för en utbildad förare.

4 Säker användning av mobilplattform

Denna internationella standard skall användas tillsammans med SS-ISO 18893, vilken behandlar säker användning av mobilplattformar i alla aspekter, inte bara beträffande förarens utbildning.

5 Krav att utbilda och godkänna operatör (förare)

5.1 Behörighet för användning

Endast vederbörligt utbildad personal med arbetsgivarens tillstånd skall använda en mobilplattform.

5.2 Ansvar för utbildningen

Arbetsgivare har ansvar för att föraren har den utbildning som behövs. Detta görs genom att arbetsgivaren ser till att föraren erhåller nödvändig utbildning eller försäkras sig om att föraren är utbildad eller har bevis på att han är utbildad enligt ett program som överensstämmer med denna internationella standard.

6 Utbildningens innehåll

6.1 Grundläggande utbildning

Förarens utbildning skall omfatta följande:

- a) Val av lämplig mobilplattform
- b) Syfte med och användning av bruksanvisning, varselmärkning och skyltar samt relevanta säkerhetsregler.
- c) Kontroll före användning (se SS-ISO 18893)
- d) Faktorer som kan påverka stabiliteten (se SS-ISO 18893)
- e) Vanliga skaderisker och hur man undviker dessa (se SS-ISO 18893)
- f) Kontroll av arbetsområdet (se SS-ISO 18893)
- g) Allmän kännedom om avsett ändamål och funktion hos alla manöverdon på mobilplattformen inklusive nödsänkning.
- h) Användning av personlig skyddsutrustning som är lämplig för arbetsuppgiften, arbetsplatsen och omgivningen
- i) Säker körning/förflyttning
- j) Transport (om tillämpligt)
- k) Säkerställande av mobilplattformen mot obehörig användning
- l) Åtgärder vid funktionsstörningar
- m) Manövrering av mobilplattformen

Under ledning av kvalificerad person, skall eleven använda mobilplattformen i tillräcklig utsträckning för att kunna bevisa sin färdighet i manövrering av plattformen.

ANM. Lokala förhållanden kan kräva att andra omständigheter läggs till.

6.2 Maskinintroduktion

Innan föraren kan bli auktoriserad att manövrera en specifik maskin eller typ av mobilplattform skall föraren känna till följande:

- a) Tillverkarens varningar och instruktioner.
- b) Manöverfunktionerna, specifika för den aktuella mobilplattformen.
- c) Funktionen hos de säkerhetsanordningar som är specifika för den aktuella mobilplattformen.

7 Genomförande av utbildning

7.1 Kvalificerad utbildare (instruktör)

Utbildare (Instruktör) skall vara en person med kompetens som motsvarar kraven enligt definitionen i SS-ISO 18893.

7.2 Kompetenskrav

Operatören/föraren skall kunna visa sina färdigheter, både teoretiskt och praktiskt, för examinatorn.

7.3 Dokumentation

Dokumentation skall upprättas över person(er) utbildade för användning av en mobilplattform och:

- a) En godkänd elev skall erhålla ett utbildningsintyg som intygar överensstämmelse med denna internationella standard (se bilagorna A till E).
- b) Skall ange giltighetstiden för utbildningen.
- c) Skall inkludera namnet på den utbildningsanordnare/verksamhetsutövare som tillhandahåller utbildning. Namnet på instruktör och examinator samt klar identifikation av de mobilplattformar som täcks av utbildningen samt utbildningsdatum.
- d) Denna dokumentation skall förvaras åtminstone under så lång tid som utbildningen är giltig.

7.4 Utbildning/Omskolning/Kompletteringsutbildning

Arbetsgivaren skall försäkra sig om att föraren är erforderligt utbildad eller omskolad/kompletteringsutbildad för att behålla sina kunskaper på acceptabel nivå.

Exempel på situationer där kompletteringsutbildning är nödvändig:

- a) Datum för giltigt utbildningsbevis förfallit.
- b) Försämrad prestationsförmåga
- c) Långvarigt uppehåll i användning av mobilplattform
- d) Ny mobilplattformsteknologi.

7.5 Examinering

Arbetsgivaren skall försäkra sig om att föraren är examinerad eller återexaminerad till relevant kompetensnivå.

Exempel på situationer där examinering/återexaminering är nödvändig:

- a) Efter utbildning eller omskolning
- b) Då datum för giltigt utbildningsbevis förfallit.

7.6 Revision

Återkommande revisioner skall göras av procedurerna för utbildning, examinering och dokumentation för att säkerställa att en acceptabel kvalitetsnivå upprätthålls.